

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani
na dom dostavljen:
celo leto naprej K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—
v upravnih prejemih:
celo leto naprej K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
na mesec 190
Dopis naj se frankira. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v priliku levo) telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej K 25—
pol leta 13—
četrt leta 650
na mesec 230
za Nemčijo:
celo leto naprej K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 35—
Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravišтво (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 35.

Svetovna vojna.

Uspešni boji pri Gorlicah in v Karpatih. — Odbit ruski napad pri Nadworni. — Mir v jugovzhodni Galiciji in Bukovini. — Uspeh bavarskih čet pri Souainu. — Zimska bitka v Champagni. — Boji pri Ostrolenki. — Zavržen ruski napad pri Augustowu. — Za Nemce uspešni boji pri Przasznyszu in Nowem miastu.

NAŠI USPEHI PRI GORLICAH IN V KARPATIH. — V JUGOVZHODNI GALICIJI IN V BUKOVINI VLADA MIR.

Dunaj, 10. marca. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 10. marca: Na fronti v ruski Poljski vlada še nadalje živahna bojna aktivnost. V zapadni Galiciji smo ozemile, ki so ga južno od Gorlic osvojile naše čete, še povečali. Z naskokom smo zavzeli sosednji sovražni strelski jarek ter vjeli 200 mož.

Pri ugodnih razglednih razmerah je imela včeraj naša artiljerija z dobrim učinkom viden uspeh v nekaterih odsekih karpatske fronte.

Blizu pred našimi pozicijami leže grebene, ki jih je bila zasedla sovražna pehota, je sovražnik vsled ognja naše artiljerije iz boka, izpraznil, kakor bi bežal in je imel vsled učinkovitega šrapnelskega ognja težke izgube.

Pri osvojitvi neke pozicije na tej fronti, smo vjeli 300 mož in vplenili mnogo vojnega materiala.

Pred našimi pozicijami v jugovzhodni Galiciji vlada v splošnem mir.

Severno od Nadworne smo odbili naval slabih sovražnih čet, istočasno pa smo na neki drugi točki zavrnili več sovražnih bataljonov, ki

so bili prodirali proti naši fronti. Na zasledovanju smo vjeli 190 mož.

V Bukovini se v zadnjem času ni ničesar prigodilo.

Na severnem bregu reke Prut pri Črnovicah, so se vršili samo neznatni spopadi.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, iml.

PONESREČENI RUSKI NAVAL PRI AUGUSTOWU. — BOJI PRI OSTROLENKI IN PRZASZNYSZU SE RAZVIJAJO UGODNO ZA NEMCE.

Berolin, 10. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan 10. marca.

Vzhodno bojišče:

Ponovni poskus Rusov, da bi prodrl na Augustow, se je ponesrečil.

Boj severo - zapadno od Ostrolenke še traja.

Borbe severo - zapadno in zapadno od Przasznysza se razvijajo za nas ugodno.

Naš napad severo - zapadno od Nowega miasta napreduje.

Vrhovno armadno vodstvo.

General Pau v ruskem glavnem stanu.

»Frankfurter Zeitung« poroča: General Pau je odpotoval v ruski glavni stan.

BOJI V KARPATIH.

Obširno poročilo našega generalnega štaba nam prinaša nekaj podrobnejših vesti o bojih v Karpatih in o načinu bojev, ki se vrše tu in v vzhodni Galiciji. Boji so se tu razvili veči del v pozicijske boje, pri čemer pa naše čete kljub velikim težočam dosegajo zdaj in zdaj uspehe. Tako so vzeli naši tudi v zahodni Galiciji pri Gorlicah Rusom neki zakop. Sicer pa pripravljajo na celi fronti, kakor to pri pozicijskih bojih ne more biti drugače, artiljerija teren za naskok infanterije.

Rusi skušajo spraviti v svet poročila o velikih svojih zmagah, kar pa poročilo našega generalnega štaba jasno zavrača. Zdi se celo, da je sila ruskih sunkov močno popustila in da čakajo Rusi že zopet na ojačenja.

»Berliner Ztg. am Mittag« piše: Boj na ruskem bojišču je stopil v nov stadij. Dočim so se vršile že dolgo samo na ekscentričnih točkah močne akcije, se more sedaj govoriti o eni sami veliki bitki, ki se je vnela na celi ruski fronti. Pilica. Nida in Rusko Poljsko, Dunajec in srednja Galicija stoje v središču teh hudih bojev.

Že predno je začelo hudo snežiti, je bilo opaziti ob srednjem toku Dunajca pri Zakliczynu v kolenu fronte oživiljenje bojev, ki se sedaj z vso silo nadaljuje. Pri Tarnovu je pričela delovati tudi težka artiljerija. Rusi drže mesto, ki jim služi kot glavna etapna točka, samo še s prednjimi stražami. V Galiciji je ponekod skopnel sneg in čete se pogrezajo v blatu.

Izobrazba častnikov na Ruskem.

Petrograd, 10. marca. (Kor. ur.) »Russkij Invalid« priobčuje uradne naredbe o pospešenju izobrazbe ruskih častnikov. Naredba odreja štiri mesečni tečaj za izobrazbo častnikov. Častniško šaržo lahko dobe tu-

di črnovojniki, ako imajo potrebno naobrazbo.

Proti ruskim Židom.

Krakov, 9. marca. (Kor. urad.) »Naprzod« je objavil neki tajni ukaz poveljnika trdnjave Novogeorgjevsk, generala Dobryja, kjer se navaja, da so naše nemške čete močnega zaveznika v ruskih Židih, ki jim preskrbujejo provijant in tudi za Nemce vohunijo. Sploh delajo vse, celo zastoni, samo da lahko škodujejo ruskim interesom. Židje namreč pričakujejo od Nemcev osvoboditev izpod carskega jarma. Da se obvarujejo ruske čete pred Židi, naj izmed njih vzamejo vselej tale. Če zasedejo ruske čete kak kraj ali če ga zapuste, se mora strogo pregledati, če ni kje kak brezlični brzojavni aparat, kaka priprava za signaliziranje ali kaka druga priprava, ki bi služila v namen, da se Židje s so-vzajemniki sporazumejo.

Izmena ruskih in nemških vjetnikov.

Berolin, 9. marca. (Kor. urad.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: S posredovanjem neke nevtralne države z rusko vlado izvršena pogajanja glede izmenjave za službo z orožjem nezmognih civilnih oseb, so sedaj končana. Rusijo smejo zapustiti tudi vsi moški nemški podaniki med 17. in 45. letom, če so za vojno službo nezmožni, bolni ali pohabljeni. Zdravniki in duhovniki, ki spadajo med vojaštvo, smejo tudi zapustiti Rusijo. Vsi ti smejo vzeti s seboj vso svojo prtljago, denar in dragocenosti razen zlatega denarja in bančnih vlog.

V Rusiji si žele miru.

Iz Petrograda se poroča: V mnogih ruskih mestih se širijo tajne brošure, ki delajo propagando za mir. V teh brošurah se pozivlja ljudstvo, da naj prireja velike demonstracije, da bi vlado s tem pripravilo k sklepu miru. Nadaljevanje vojne je nesmiselno, ker ruska armada ne more premagati Nemčije in Avstro-Ogrske. Istotako pa tudi ni mogoče nasprotnikom, premagati Rusije zaradi njene obsežnosti. Ruska vlada je odredila, da primejo vsakega raz-

širjevalca takih brošur in da ga postavijo pred vojno sodišče.

Francoski predujmi Rusiji.

Pariz, 9. marca. (Kor. urad.) »Tems« javlja z ozirom na finančno predlogo ministra Ribota, da se nahaja Rusija v velikih finančnih nepravilnostih, ker je omejena trgovina z inozemstvom in ker ne more plačati niti svojih naročil v Franciji in Angliji, niti obresti od svojih dolgov. Za to ste se francoska in angleška vlada sporazumeli, da daste ruski vladi potrebne predume.

V ta predum se vračajo zneski, ki jih plača Francija za žito in živila, naročena v Rusiji.

OPERACIJE NAŠE MORNARICE PRED BAROM.

Dunaj, 10. marca. (Kor. urad.) Iz vojnokasniškega stana poročajo: Najnovejša akcija našega brodivja pred Barom od 1. na 2. marc je bila v nekaterih listih popolnoma napačno naslikana. Tem potvorenim poročilom, ki so bila prevzeta iz inozemskega časopisja, naj sledi tu avtentičen popis dogodkov:

Dne 1. marca ob pol 3. zjutraj so vdreli tri naše torpedovke v spremstvu treh rušilcev v barsko pristanišče ter so izkrcale oddelek mornarjev, ki je zažgal in uničil v skladiščih na kamenitem pomolu nakopičene zaloge. Popolnoma so tudi demolirale posebni leseni pomol, ki je bil zgrajen za naglejšo izkrcanje francoskih transportov, razstrelivši ga z železniškim tirom in žrjavi vred. Naši mornarji so izvlekli nadalje takozvano jahto »Rumja«, ki je že leta služila za transport blaga, že več mesecev pa vlačila jadrnice, ki so v Albaniji natovorele konterbando, iz notranjega pristanišča. Ker je bilo burno vreme, nismo mogli jahte odpelati seboj, temveč smo jo potopili ob vhodu v pristanišče. Med temi operacijami je obstreljevalo naše ladje več kot eno uro zaporedoma pet baterij in sicer vedno ljuteje. Toda niti en strel ni zadel. Torpedovke so odgovarjale le s strojnimi puškami na infanterijski ogenj, naperjen proti naši izkrcani četi. Razen tega so obstreljevale iz največje bli-

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.
(Dalej.)

XIV.

Klara je s prijatelji napravila izlet v Saint-Germain. Gospa Villars in Annie ste bile same pri obedu. Ko je deklica vstala od mize, je vzela »Figaro« v roke in pregledovala gledališke programe.

— O, mama, je vzklila, v varijetju igrajo danes zvečer »Roparije«, nikdar jih še nisem videla, zadnja predstava v ti sezoni je, kaj, če pojdeve tja?

— Same?

— Zakaj ne? Vzameva s seboj Katarino in si najameve eno tistih lož v priliki, kjer se skoro skrileš. Prav zabavno bo!

— Dobro, pa pojdeve v varijet! je odgovorila gospa Villars, ki bi svoji hčerki ne bila rada pokvarila veselja.

Annie je takoj dala strežaju potrebno naročila, ukazala malo večerjo z ostrigami in šampanjcem ter se že vnaprej veselila Klarinega prese- nečenja.

Uro pozneje se je na svoje veliko veselje že videla sredi ene tistih

parternih lož, katerih skrivnostno lice je tolikokrat vzbujalo njeno radovednost in jo spravljalo v skušnjavo. Da se bolje skrije, je dvignila železno mrežo.

— Kakor doma smo, je radostno vzklila.

Dvorana je bila polna, toda zelo navadnega občinstva: turistov, malih meščanov, poslov. Slučajno je bilo v dvorani nekaj črnih oblik, na sedežih v orkestru in sem in tja raztreseni nekaj tujk, mladih deklet, katerih elegantne toalete so skušale mračno in neprijazno lice te intimne zabave nekoliko povzdigniti. Annie ni opazila niti enega znanega obraza. Naenkrat pa ji je srce močno utripnilo. Med vrati na levi je videla prihajati markija d' Anguilhon. On v »Roparijih!« Svojim očem skoro ni mogla verjeti, občutek je imela, kakor da jo je zasačil na prepovedani poti. Pač si je rekla, da ne more biti nič slabega v tem, da je v materni družbi šla v varijet! a pomiriti se vendar ni mogla. Odkar je bil markij tukaj, si ni bila več gotova, da mora vendar ni zagrešila nepremišljenosti. Poznala je njegove stroge nazore o spodobnosti in bala se je njegove graje. Najrajši bi bila odšla in vesela je bila, da je ni bilo mogoče opaziti.

Samo dve loži ste bili z mrežo zagrnjeni. Med akti so se mladi gosposdje pred njimi kolikor mogoče počasi sprehajali, da bolje vidijo v njih sedeče goste. V ložo na levi so

komaj pogledali, drug za drugim pa so se vračali in se postavljali pred ono, v kateri so sedele naše tri znanke same. Eden izmed njih, pravi tip pustolovca, je bil posebno drzen. Postavil se je sredi poto, pošiljal skozi omrežje drzne poglede ter ostro meril tako skrbno skrito in čuvano neznanke. Annie, katero je radovednost, ki jo je vzbudila, sprva zabavala, se je jela bati teh žarečih, naravnost na njo namenjenih oči. Nikdo je še ni tako pogledal. Pobledele je in njena nevolja je bila toliko večja, ker je umela, da jo imajo za demimondko. Gospa Villars in Katarina ste glasno dajale duška svojemu ogorčenju.

Jacques je obstal pri svojem sedežu, obrnen proti dvorani. Takoj je opazil, kaj se godi pred omreženo ložo na desni in radoveden, da vidi žensko, ki vzbuja toliko pozornosti, se je napolnil v ti smeri ter idoč tik mimo lože, za trenutek pogledal v notranjost. Spoznavši Annie in njeno mater se je stresel, grda misel mu je šinila v glavo, takoj pa je uganil resnico. Naglo je stopil v kulor, potrkal na ložina vrata, vstopil ter predno je dame pozdravil ali sploh spregovoril besedo, spustil mrežo na tla. Nato se je nekoliko bled in vznemirjen poklonil začudenima Amerikankama.

— Oprostite mi, je rekel, toda ta mreža vas kompromituje in vam more nakopati žalitve.

— Zato so nas torej tako čudno ogledovali, je rekla gospa Villars. Hvala, da ste nas prišli opozoriti.

— Kaj je vendar slabega na tem omrežju? je vprašala Annie čisto preplašena.

— Nič, če vam je drago, toda te mreže služijo le ljudem, ki vedo, zakaj se skrivajo ali ki nočejo, da se jih vidi v slabi družbi.

— O! . . . je vzklila deklica in zardela . . . nisem vedela . . .

— Ne, tega niste mogli vedeti, je rekel smehljaje markij.

— Jaz bi bila vendar morala položaj razumeti, je menila gospa Villars.

Annie je udarila v smeh.

— Ti, mama, ti bi uganila slične stvari? ti si še mnogo nerazsodnejša od mene!

To spričevalo čistosti, katero je ravnokar hči dala svoji materi, je markija neizrečeno vzradostilo.

— Ta dežela je polna pasti, je nadaljevala gospodična Villars nekoliko vznemirjena. V Ameriki je žena povsodi na varnem. Tu pa niti ne moreš, kakor se kaže, iti poslušat »Roparije« v družbi matere in bone, je pripomnila in pogledala Katarino.

— Pač, mogoče je, je odgovoril Jacques, vendar pod pogojem, da se ne vsedete v zamreženo ložo. Priznajte, da ste prav dobro čutili prepovedani sad in da vas je spjel v »skušnjavo«.

Annie je zardela.

— Res je, je priznala odkrito.

— Glejte, kar se tega tiče, more pri nas dobro vzgojena dama iti kamor hoče, govoriti in delati kar hoče, pod pogojem, da se strogo drži mej svoje domene. Če iz lahkomišljenosti, razburjenosti ali gole radovednosti te meje zapusti, tedaj si lasti vsakdo pravico, odreči ji svoje spoštovanje in izpostavlja se nevarnosti, da jo imajo za nekaj, kar ni.

— In to se je pripetilo danes nam, je dela gospa Villars, vse radi te izvrstne ideje moje hčere.

— Ti strašni ljudje so odšli, je rekla Annie.

— Da, razumeli so, da so se zmotili, ničesar več se vam ni bati.

— Vesele moramo biti, da vas je naključje privedlo v varijet! je pripomnila gospa Villars.

— Naključja ni, je odgovoril Jacques. Spremljal sem prijatelja do gimnazija; ko sem se vračal po boulevardu, mi je oko obviselo na lepaku pred varijetejem, raznašalec mi je stisnil vzpored v roke in zdelo se mi je, kakor da me nekaj vleče v dvorano. Sedaj vem zakaj, je pripomnil markij in uprl svoj pogled v Annie, ki je bila očividno zmedena.

V tem hipu se je dvignilo zagrnjalo. Jacques se je hotel vrniti na svoj prostor, ker ga je pa gospa Villars povabila, naj ostane, se je zopet vsedel.

(Dalej v naslednjem številu.)

žine dva tovorna čolna z granatami ter so enega tudi potopile. Mesta sploh nismo obstajevali. Torpedni rušilci, ki so se nahajali pred pristaniščem, niso oddali niti enega strela. Celo večje množice bencina, ki se je nahajal na kopnem, nismo uničili, ker sta bili v neposredni bližini usidrani dve jadrnici neznane narodnosti. Strašne pravilice, ki jih razširjajo Črnogorci o dozdevnem bombardementu mesta, o uničenih in požganih poslopih, o ubitih meščanih, ki leže pod razvalinami, ali pa so bili zadeti od šrapnelov, zlasti tudi o nesrečnih ženah, otrocih itd., niso ničesar drugega, kakor tendenciozne izmišljotine. Takih pravilic je bilo od nasprotne strani z vso gotovostjo pričakovati.

Nemške čete v naši balkanski armadi.

Dunaj, 10. marca. (Kor. urad.) Iz vojnočasniškega stana poročajo: Na podlagi ces. odločitev je dobil poveljnik balkanske armade pravico, podeljevati moštvo nemških krdel, ki se nahajajo pod njegovim poveljstvom, za zaslužna dela srebrno hrabrostno kolajno 1. in 2. razreda. Pravico podeljevanja zlate hrabrostne medalje si je pridržalo vrhovno armadno poveljstvo.

BOJI V CHAMPAGNI — ZA NEMCE ZMAGOVITE BORBE PRI SONAINU IN LE MESNILU.

Berolin, 10. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada.

Veliki glavni stan dne 10. marca.

Zapadno bojišče:

Bojno aktivnost je omejeval mrz in močan sneg, v Vogezih skoraj zaviral. Samo v Champagni so se vršili nadaljnji boji.

Pri Sonainu so ostale bavarske čete po dolgo trajajočih bojih mož proti možu zmagovite.

Severo - vzhodno od Le Mesnila je sovražnik začasnó vdrl na posamnih točkah v naše bojne črte.

V srčitem boju mož proti možu, pri katerem smo preprečili s svojim protinapadom naval na pomoč hitečih francoskih rezerv, smo sovražnika definitivno vrgli iz njegovih pozicij.

Vrhovno armadno vodstvo.

ZIMSKA BITKA V CHAMPAGNI.

Berolin, 10. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada:

Veliki glavni stan dne 10. marca.

Z boji, ki so se končali danes in v zadnjih dneh, je »zimska bitka« v Champagni zaključena v toliko, da ne bo mogla nobena zopetna obnovitev ničesar spremeniti na končnem rezultatu.

Bitka je nastala, kakor smo tudi že poročali, dne 17. februarja, ker je francosko armadno vodstvo imelo namen, ne oziraje se na žrtve, razbremeniti v Mazuriji težko ugrožene Ruse, s poskusom, prebiti našo bojno črto.

Kot najbližji cilj tega poskusa je bilo označeno mesto Vouziers.

Znani izid mazurskih bojev kaže, da sovražnik te nakane nikakor ni dosegel.

Pa tudi sam poskus, prebiti našo bojno črto, lahko danes označimo kot popolnoma in klavarno ponesrečen.

V nasprotju z vsemi podatki v uradnih francoskih poročilih, se ni sovražnik na nobeni točki posrečilo, da bi bil dosegel četudi najmanjši zabeleženi vreden uspeh.

Zahvaljevali se imamo v tem oziru junškemu zadržanju naših tamkajšnjih čet, previdnosti in vztrajnosti njihovih voditeljev, v prvi vrsti generalnemu polkovniku plem. Einemu, kakor tudi poveljujočima generaloma, Riemannu in Flecku. V bojih, trajajočih neprestano noč in dan, je nasprotnik metal od 16. februarja naprej zaporedoma več kakor 6 dočela izpopolnjenih armadnih zborov in ogromne množine težke artilerijske municije, svojega in ameriškega proizvoda — čisto več kakor 100.000 strelcev v 24. urah — proti 8 kilometrov široki fronti, ki sta jo branili dve slabši renski diviziji.

Neomajno so Renci in v njihovo podporo pritegnjeni batajoni garde in drugih skupin, ne samo kljubovalni navalu šestkratne premoči, marveč so dokaj čisto prehiteli ta napad s krepkim protisunkom.

To pojasnjuje dejstvo, da smo zajeli več kakor 2450 neranjenih vjetnikov, med njimi 35 častnikov, dasi je tu šlo za čisto obrambne boje.

Seveda so naše izgube nasproti hrabremu nasprotniku težke.

Te izgube presegajo one, ki so jih pretrpele vse, v mazurski bitki udeležene nemške čete.

Toda teh izgub nismo žrtvovali zaman. Sovražnikove izgube cenimo, da so najmanj trikrat toliko, kakor naše, to se pravi, da znašajo več kakor 45.000 mož.

Naša fronta v Champagni je krepkejša kakor kdaj prej.

Francoski napori niso mogli čisto nič vplivati na razvoj dogodkov na vzhodu.

Nemška hrabrost in nemška žilavost sta si izvojevali nov list slave, ki je enakovreden onemu, ki je bil skoro ob istem času priborjen v Mazuriji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Berolin, 10. marca. Francosko uradno poročilo z dne 8. marca popoldne pravi:

V Champagni ničesar posebnega. Kakor poročajo nemški vjetniki, je poškodovala naša artilerija na višinah ob reki Moosi neki 42cm nemški možnar, tako da so ga morali nanovo montirati. V Lotaringiji smo napredovali severno od Baionvilliers. V Vogezih definitivno obvladamo Reichsackerkopf. Nemci so se umaknili s težkimi izgubami.

Večerni komunikacijski pravi: Poskusi Nemcev, polastiti se zopet gozdiča pri Perthesu, so bili brezuspešni. Narobe, naše čete so pridobile še več ozemlja. Med Les Mesniles in Beau Sejour smo vzeli nekaj jarkov, nekaj pa smo jih izgubili.

Hindenburg prevzame poveljstvo na zapadnem bojišču?

»N. Fr. Pr.« poroča: V ruskih službenih izvešjih se poudarja, da prehajajo Nemci zopet v defenzivo. Nemški operacijski plan za vzhodno bojišče je popolnoma zrel in dovršen. Hindenburg, da bo njega izvršitev prepustil enemu svojih generalov, sam pa bo za nekaj časa prevzel poveljstvo na zapadu.

Ostenda.

Iz Haaga se poroča: Angleški letalci so vrgli na kopališče v Ostendu sedem bomb, vsled česar je bilo kopališko poslopje popolnoma uničeno. Vojaške naprave niso bile s tem prav nič poškodovane.

Nesreča v ognjičerski šoli.

Bruselj, 9. marca. (Kor. urad.) V Antverpnu se je zgodila včeraj popoldne v šoli za ognjičarje eksplozija; 3 možje so bili ubiti, 7 jih je bilo ranjenih. Nesreča se je zgodila v skladišču, kjer so vojaki pospravljali.

Francozi preiskujejo »nemške grozovitosti«.

Curik, 10. marca. (Kor. urad.) »N. Zür. Zeitg.« poroča, da se je v Annenassu stalno nastanila francoska preiskovalna komisija, da dožene in dokaže nemške grozovitosti v zasedenih deželah in da zasljuje prebivalce teh pokrajin, ki jih pošiljajo iz koncentracijskih taborov preko Švice na Francosko.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Včeraj se je sešel nemški državni zbor, da se posvetuje o državnem gospodarstvu. Predsednik Kämpf je otvoril sejo z nagovorom, v katerem se je spominjal vojnih dogodkov. Ko so se pričele razne brzoglavne čestitke, med temi tudi avstrijskega, ogrskega in osmanskega parlamenta, se je pričelo prvo branje proračuna.

Ekspozicija državnega tajnika Helffericha.

Prvi je govoril novi državni tajnik državnega finančnega urada dr. Helfferich, ki je pozdravil državni zbor, o katerem ve, da je iste misli kakor narod: vzdržati in skupaj držati, napeti vse moči, žrtvovati vse do končne, popolne zmage. Govorec o dnevnem redu je izjavil državni tajnik: Načrt o državnem gospodarstvu je prvi vojni proračun države in konča z več nego 13 milijardami mark, s štirikrat tako velikim zneskom, kakor je bil najobsežnejši dosedanj proračun. Za armado in morarico sploh ni bil predložen detajliran načrt, ker so med vojnimi časom vsi izdatki tega resorata presegali izvenredni vojni proračun. Tudi o kolonijah se ni predložil detajliran proračun, ker mora vlada v teh težkih časih pustiti krajevnim instancam za njihove odredbe, kar najbolj proste roke. Nato se je državni tajnik bavil detajlirano s proračunom. Kar se tiče vojnih stroškov, tedaj bodo isti zvezne donavske monarhije spričo manjše efektivne moči avstro - ogrske armade manjši nego naši. Naš drugi zaveznik, Turčija, je vedno znala svoje vojne vaje in s kar najmanjšimi finančnimi izdatki. Tudi ne smemo podcenjevati njenih lastnih pomožnih sredstev.

V kolikor je bilo razen tega naše sodelovanje potrebno, tedaj se nismo odtegovali in mi se nismo odtegnili stopiti v zvezo glede finančnega vojskovanja s prejšnjim turškim finančnim ministrom Djavid bejem, ki

ga je turška vlada poslala v Berlin s specialnimi naročili. Vojni stroški naših sovražnikov so mnogo večji, nego naši in naših zaveznikov. Anglija bo imela za prvih osem mesecev vojne 9 milijard mark izdatkov. Njeni dnevni vojni stroški niso mnogo manjši nego 40 milijonov mark. Ta številka bo pa kmalu prekoračena. Francija in Rusija skupaj ne potrebujejo mnogo manj nego dvojni znesek angleških vojnih izdatkov. Če se prištejemo postranske izdatke za manjše zaveznike, tedaj bo vsota vsakdanjih vojnih stroškov naših nasprotnikov prej večja nego manjša od 120 milijonov mark. To je 3600 milijonov mark v enem samem mesecu. (Čujte! Čujte!) V nasprotju z Anglijo bo pri nas računski zaključek za tekoče leto skoro gotovo izkazal skromen prebitok. Proračun za prihodnje finančno leto bo bilanciral. (Odobravanje.) Nimamo vzroka, ki bi nas sililo, da bi z ozirom na ravnotežje rednega proračuna uvedli nove davke, vsekako pa zdaj še ne. Zavezne vlade so bile vsled tega mnenja, da zadržaj ni bilo treba uvesti vojnih davkov. Za financiranje vojne se morajo torej izdatki kriti izključno s posojili in z izdajanjem bankovcev in papirnatega denarja. Govornik poudarja, da je padel kurz angleškega vojnega posojila navzlic vsemu trudu, vzdržati ga, pod amisijski kurz. (Čujte! Čujte!) Mi moremo mirno čakati, pod kakšnimi pogoji bo izdala Anglija svoje drugo vojni posojilo. Kar se tiče Rusije in Francije, tedaj dozlaj nista mogli izvesti enotne velike finančne operacije, da se pokrijejo vojni stroški. Osemstomilijonsko posojilo Francije pred vojno je bil neuspeh v tej meri, da Francija za časa izbruhov vojne ni mogla misliti na to, da bi mogla vporabiti domači trg. V nadaljnjem izvajanju je rekel državni tajnik dr. Helfferich o angleškem vojnem posojilu: Od dveh milijonov funtov šterlingov v Londonu — so od oktobra nadalje dali v prodajo — blagajniške nakaznice s tri — do dvajsetmesečnim dospelkom, kakor je bil že odjemalec. Te ribotine, imenovane po finančnem ministru Ribotu, so prodajali takorekoč na vatlje, kakor je bila že kupčija. (Veselo!) Zdi se, da na ta način niso dobili dozdaj mnogo več nego dve milijardi frankov, znesek, ki mnogo zaostaja za zneskom, doseženem na avstro - ogrskem trgu, ki se ga v Franciji dozdaj tako zelo podcenjevali. Največji del finančnega vojnega bremena pa pri tem nosi francoska banka, pri kateri si je dala otvoriti francoska vlada vojni kredit, ki ni nič manjši nego 6 milijard frankov. Pred kratkim je uvedla francoska finančna uprava večjo akcijo. Za novo posojilo pa ne bodo le vsprejemali plačil v gotovini, marveč tudi v ribotinih in v ponesrečenem posojilu v juliju t. l. poslednje v emisijemskemu kurzu 91%. Ker je to posojilo padlo za več nego 10%, tedaj ne pomenja nova akcija predvsem nič drugega, nego da se je to posojilo in pač tudi velik del ribotinov nadomestil. Pariške konference med finančnimi ministri trojnega sporazuma so se ponesrečile spričo skupnega posojila, ki ga Rusija in pač tudi Francija nista želeli. Navzlic temu si je Anglija pri teh pogajanjih izgovorila celo vrsto koncesij. Nato je govornik govoril o nemški državni banki, ki dobiva vedno več zlata. Pri bankah in hranilnicah so se dohodki v zadnjih mesecih zelo zvišali. Dohodek hranilnice je znašal 1914. navzlic vojni 900 milijonov, dočim so francoske hranilnice nazadovale za 120 milijonov frankov. En mesec januarja je nemškim hranilnicam donesel nadaljnjih 390 milijonov. Neugodno stanje inozemskih meničnih kurzov ni v zvezi z notranjo močjo naše finančne pozicije, marveč temelji na gotovih tehničnih momentih našega sedanjega prometa. V vojni bo sicer najboljša valuta zmagovalčeva.

Izjava socialnih demokratov.

Posl. Haase (soc. demokrat) je naglašal, da socialdemokratska stranka ni na to mislila, da bi zahtevala za svoje glasovanje dne 4. avgusta in 2. decembra kakih protidarov. Za njo ni bilo in ni glasovanje kupčija. Na to je govornik zahteval za vse državljane enake pravice, pravico svobodnega govora in drugo.

V imenu centra je govoril posl. dr. Spahu, v imenu Poljakov pa posl. Seyda, ki sta oba precizirala stališče svoje stranke napram vladnim zahtevam. Obema je odgovoril državni tajnik dr. Delbrück, ki je posebno ostro zavračal izvajanja posl. Haaseja.

Nato je bil proračun odkazan proračunski debati ter seja zaključena. V formalni seji, ki se je na to vršila, je bilo več predlog brez debate odkazanih raznim komisijam.

Prihodnja seja se vrši 18. marca. Dnevni red: drugo branje proračuna.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Rotterdamski listi poročajo, da so našli ob holandski obali močno steklenico s poročilom, da je bil parnik »Ariosto« Wilsonove proge koncem februarja ob irski obali torpediran.

»Times« poročajo, da je sporočil kapitan liverpoolskega parnika »Lind Chow«, da je v četrtek na poti iz Londona v Glasgova, na kakih 10 milj srečal neki nemški podmorski čoln. Kapitan je takoj ukazal, pluti proti obali. Pol ure je podmorski čoln sledil parniku, potem pa je zaostal. Nekaj ur pozneje je nadaljeval parnik z zakritimi lučmi pot v Glasgova.

Uradno se poroča iz Londona, da je neki nemški podmorski čoln spustil dne 5. marca na parnik »Lydia« na poti iz Yerseya v Southampton in 22. februarja na parnik »Victoria« torpede, ki pa niso zadeli.

London, 10. marca. (Kor. urad.) Reuter poroča: Angleški parnik »Prinzess Victoria« je bil 18 milj od Merseya torpediran. Zelo so pazili na podmorske čolne. Kljub jasnemu vremenu, ni bilo videti nobene sovražne ladje. Ob pol 10. dopoldne je naenkrat opazil krmaril torpedo, ki se je bližal ladji. Sledila je silna eksplozija, nakar se je začela ladja nagibati. V morje so spustili dva rešilna čolna. Posadka je veslala v Mersey, kjer jih je vzel neki majhni vlačni parnik na lanec. Ladja se je potopila v 15 minutah.

Posadko parnika »Blakwood« je pripeljal neki ribiški parnik v Newhaven. »Blakwood« je bil ob 6. zjutraj torpediran. Bilo je takrat slabo vreme in snežilo je. Vsi čolni so bili pripravljeni za slučaj, da se pokaže kak podmorski čoln. Posadka se je vozila 2 in pol uri, predno jo je ribiški čoln sprejel. Podmorski čoln se je dvignil na površje, ni pa pomagal.

Parnik »Tangestan« je bil ob pol 1. zjutraj torpediran. Ravno so hoteli spustiti v morje čolne, ko se je ladja nenadno potopila s čolni in posadko vred. Neki mornar, ki se je rešil s tem, da se je oprjel nekega zaboja ter se dve in pol ure držal na površju, pripoveduje, da se je držalo nekaj časa nad vodo tudi več indijskih pomorščakov, ki pa so kmalu drug za drugim izginili v morju.

Na višini Merseya je zasledoval včeraj neki podmorski čoln parnik »Clan Macrae«, ki pa je ušel.

Hamburg, 10. marca. (Kor. ur.) Od parnikov, ki so bili v terek torpedirani, je »Tangestan« iz Swausea, bil je zgrajen leta 1906 in je imel 3738 ton. »Blakwood« je iz North Shielda, zgrajen leta 1907 in je imel 1230 ton. »Prinzess Victoria« je iz Londona s 1946 tonami, zgrajena 1902.

Haag, 10. marca. (Kor. urad.) »Nieuwe Courant« poroča iz Hoek van Hollanda: Pri Blutgenburgu so našli neki moder rešilni čoln brez označbe ladje. Najbrže je to čoln neke potopljene vojne ladje.

Druga poročila govore še o nadaljnjih izgubah angleškega trgovskega brodovja. Tako poroča Reuterjev urad iz Londona, da je v nedeljo odplul iz Barryja v južnem Walesu parnik »Bengrove«, ki je imel s seboj 5000 ton premoga. Bil je zadet med potjo od sovražnega torpeda ter se je potopil. V ponedeljek je razpisala ladjedelnica »Bengrove« v listih premijo 500 funtov za uničenje nadaljnjih štirih nemških podmorskih čolnov s pomočjo trgovskih ladij.

Hamburg, 10. marca. (Kor. ur.) »Hamburger Fremdenblatt« javlja iz Rotterdama: Od 1. do 6. marca pogrešajo 9 angleških parnikov, ki so odpluli iz Anglije v Holandijo in Skandinavijo.

Londonse parobrodne družbe so znova omejile sprejem blaga, določenega za Holandsko in Skandinavijo.

Nové mine.

Angleška admiraliteta naznanja, da je vlada odredila, položiti nov velik sistem min. Med Great Yarmouth in angleškim kanalom morajo vzeti vse ladje vodnike. Med 51° 15' in 51° 40' severne širine ter 1° 35' in 3° vzhodne dolžine od Greenwicha je morje za plovbo nevarno. Južna meja onega dela Severnega morja, ki je zaradi nemških min nevarna, se navaja z 51° 54' severne širine. S tem pa še ni rečeno, da je morje južno od te črte varno.

IZGUBE SOVRAŽNEGA BRODOVJA.

Čez Berlin se javlja, da je list »Times« od 1. marca prinesel seznam izgub, ki so jih trpela sovražna vojna brodovja do sedaj. Čeprav ni ta seznam popoln, — manjka na primer v njem »Audacious«, v zadnji pomorski bitki v Severnem morju uničeni »Tiger« ali »Lion« ter ob kalifornskem obrežju nasleda japonska

križarka »Asama« itd. — Je vendar razvidno, da so sovražna brodovja utrpela izgube na ladjah v izmeri 158.000 ton. Uničeni so: 2 angleški vojni ladij, 13 križark (10 angleških, 2 ruski, 1 japonska), 5 topničark (2 angleški, 1 francoska, 2 ruski), 2 rušilca (1 japonski, 1 francoski), 4 podmorski čolni (2 angleška, 2 francoska), 4 torpedovke (3 francoske, 1 japonska), 5 pomožnih križark (4 angleške, 1 ruska).

Pogrešane ladje.

Iz Rotterdama poročajo, da pogrešajo samo v prvem tednu marca 9 angleških parnikov, ki so odpluli iz Holandske proti Angliji ali narobe.

Lloydov register poroča, da pogrešajo do 5. marca te - le ladje: »Therese Heymann« iz Tyna v Italijo od decembra, enako »Glenmeruen«, »Asdelne« iz Londona v Tyna od začetka januarja, »Niggen« iz Aleksandrije v Barcelono od 21. decembra. Oficialno pogrešajo tudi ladjo »Ketch Jeco« od 25. januarja iz Lydney Gloucestershra v Barnstaple.

Posledica nemške blokade.

Iz Bruslja se poroča: Posledica nemške blokade je tudi ta, da mora francoska poštna uprava, ki je imela dosedaj parniško zvezo Havre-Vlissingen v Holandsko in Skandinavijo, vsled blokade sedaj pošto pošiljati čez Švico in Nemčijo, tako da je francoska pošta podvržena kontroli sovražnikov.

Prenapolnjena angleška pristanišča.

Iz Londona poročajo: Po poročilu newyorške »Tribune« ne bo od 6. marca naprej skozi 11 dni odplul noben parnik iz Newyorka na Angleško, ker je liverpoolska luka prenapolnjena in ni tam nobenega prostora.

POTOPLJEN PODMORSKI ČOLN U 20.

Berolin, 10. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada:

Po uradnem poročilu angleške admiralitete se je angleški torpedni rušilec »Ariel« zagnal v nemški podmorski čoln U 20 in ga potopil. Posadko so rešili.

Namestnik načelnika admiralskega štaba pl. Behnke.

Postopanje z vjetimi častniki in pomorščaki nemških podmorskih čolnov.

London, 10. marca. (Kor. urad.) Admiraliteta razglasa, da ne smatra za upravičeno, da se 29 častnikom in pomorščakom nemškega podmorskega čolna »U 8« izkazuje doslej navadna čast kot vojnim vjetnikom, ker je ta podmorski čoln zadnji teden nastopal v morji ožini pri Dvuru in v Kanalu in ker je zelo verjetno, da je podmorski čoln napadel in potopil neoborožene trgovske ladje, ki so imele na krovu nevtralne, žene in nekomatante. Zlasti pogrešajo ladjo »Tiole«. Upravičena je bojazen, da je bila ta ladja začetkom februarja z vso posadko, 20 mož, potopljena. Seveda je težavno, dolžiti posamezni nemški podmorski čoln gotovih zločinov in mogoče je, da se bo našel potreben dokazilni material za oprostitev šele po sklepu miru. Za sedaj pa je treba ljudem, proti katerim vise take dolžitve, nalagati gotove omejitve. Tako jim ni priznati pravice, izvršajočih iz njihovih šarž in ne smejo občeovati z drugimi vojnimi vjetniki.

Pomorska bitka?

Iz Rotterdama se poroča: V Heerenveenu na Frieslandskem se od včeraj dopoldne sliši s severne strani močno grmenje topov. Najbrže se vrši kaka pomorska bitka.

NAPAD NA DARDANELE.

Sodba vojaškega strokovnjaka o operacijah zavezniškega brodovja proti Dardanelam.

Vojaški strokovnjak dunajske »N. Fr. Presse« poudarja, da gre pri sedajnem napadu zavezniškega brodovja na Dardanele za silno interesanten problem: je-li mogoče z mornariško artilerijo obvladati utrdbne na kopnem in jih premagati ali ne.

Na kopnem je triumf artiljerista nad fortifikatorjem dognana in dokazana stvar. Lüttich, Namur, Antwerpen so sijajni vzgledi. Mornariška artilerija pa ima mnogo težavnejše stališče že radi tega, ker se ladje ne dajo fiksirati in je torej točnost streljanja omejena. K temu pridejo še druge težkote. S tega vidika je zanimivo premotriti bombardement na dardanelske utrdbne, ki se je vrši pretekli petek in soboto. V petek so sovražne ladje obstreljevale utrdbne pri Kilid ul Bar, ki leži ob evropski

skem bregu na najožjem mestu Dardanel. Ta utrdba je najbrž Namasijs. Sovražni projektili so padali tudi na nekatere druge v bližini se nahajajoče forte in baterije.

Pri tem je vršil neki hidroplan opazovalno službo. Obstreljevalne utrdbe se nahajajo kakih 25 km od vhoda v Dardanele. Smatrati je torej, da ste bombardirajoči angleški ladji »Victoria« in »Agamemnon« zavozili precej daleč v morsko ožino.

V soboto je stopil boj v novo razvojno fazo. Angleške ladje so obstreljevale baterije Dardanos in utrdbo Medžidije, ki je posebne važnosti ter fort Hamidije in vas Čanak Kale. Vse te utrdbe se nahajajo na najožjem mestu Dardanel in sicer na azijskem bregu. Največjega pomena pa je dejstvo, da sovražne ladje na te utrdbe niso streljale le izpred vhoda v Dardanele torej direktno, temveč da se je eden angleških dreadnoughtov namestil v vodovju zapadno od Galipolskega polotoka ter je streljal iz daljave 15 km na utrdbe v dardanelski ožini in sicer z indirektnim ognjem preko galipolskega gričevja, ki je južnozapadno od Maidosa komaj 275 m visoko. Največjega pomena z vojaškega stališča je vprašanje, ali bo ta ogenj uspešen ali ne. Dosedanji rezultati so po opazovanjih Wolfiovega poročevalca zelo neznanstvi; treba pa je s sodbo še počakati. Mnogo je odvisno tudi od kakovosti, kakšna je artiljerija turških utrdb, predvsem ali je dovolj močna, da se loti tudi tako oddaljenih in razmeroma težkih ciljev, kakršni so dreadnoughti v saroškem zalivu, ki so seveda tudi le z indirektnim ognjem dosegljivi. Od načina rešitve tega problema je odvisen izid boja za Dardanele.

Angleške izgube.

London, 10. marca. (Kor. urad.) Po uradnem poročilu znašajo angleške izgube pri operacijah v Dardanelah dne 4. marca 25 mrtvih, 28 ranjenih in 3 pogrešane.

Pred Smirno.

Carigrad, 9. marca. (Kor. urad.) Iz Smirne poročajo, da je bilo priplavljenih na obal več mornariških čepic in predmetov s sovražnih ladij ter delj razbitih ladij. Domneva se, da izvirajo te stvari od nekega minolovca, ki je spadal k sovražnemu brodomu ter se je potopil pri bombardiranju smirskih fortov.

Turško - nemška zavezniška pogodba.

Carigrad, 10. marca. (Kor. ur.) Agence »Millie« je pooblaščen, formalno izjaviti, da vesti zunanjih listov o pogojih zveze, ki da obstoja med Turčijo in Nemčijo, nikakor ne odgovarjajo dejstvu.

GRŠKA NA RAZPOTJU.

Novi grški ministrski predsednik Gunaris je predlagal kralju — kakor poročajo iz Aten — da naj razpusti zbornico in odredi nove volitve. To bi pomenilo odkrito bojno napoved hvišemu ministrskemu predsedniku Venizelosu, ki sicer bojaželjno in zmagezvestno kliče, da je treba apelirati na narod. Ako se upa Gunaris na volišče proti dosedaj nedvomno najpopularnejšemu državniku grške kraljevine, potem mora biti razpoloženje za mir in nevtralnost med grškim narodom večje, kakor pa se je zdelo po pisavi grškega časopisja. Kajti volitve, če se res razpišejo, se bodo vršile v znamenju boja za nevtralnost države in proti njej. Ker gre v tem boju končno tudi za ugled kralja samega, ki se je zastavil za nevtralno politiko, se ga Gunaris pač ne bo lotil, ako si ni svest zanesljive zmage. Krepi argument za nevtralno politiko bo tvorila tudi vest, da je Bolgarija odločena v istem hipu, ko bi Grška posegla v vojno, mobilizirati svojo armado. Proti Turku in Bolgaru — to pa je za Grke trd oreh.

Venizelos se obnaša med tem jako ostantantivno. Po izvršeni demisijski je konferiral z angleškim in francoskim poslanikom, dal si je od svojih pristašev prirediti demonstrativne ovacije in kaže nekako vsiljivo, da je nastal med njim in kraljem popoln prelom.

Stvari so torej na Grškem še vedno v razvoju in država se nahaja še na razpotju. Treba čakati definitivne odločitve.

Gunaris in Venizelos.

Iz Aten poročajo dne 10. marca: Novi min. predsednik Gunaris je obiskal Venizelosa ter je z njim dalj časa konferiral. Zatrjuje se, da mu Venizelos svoje podjore ni popolnoma odrekel. Novi kabinet se predstavi zbornici v četrtek. Od sprejema bo

odvisno, ali bo Gunaris zbornico razpustil ali ne.

Zapriseženje novega kabineta.

Atene, 10. marca. (Kor. urad.) Kralj je danes zaprisegel novo ministrstvo.

GUNARIS PROKLAMIRA V ZBORNICI POLITIKO NEVTRALNOSTI.

Atene, 10. marca. Danes se je predstavil novi kabinet v parlamentu. Gunaris je prečital izjavo, ki se izreka za politiko nevtralnosti.

Maščevanje tripleteute.

Politični krogi trojnega sporazuma hočejo sedaj Grško »radi nezvestobe« kaznovati. Petrogradska »Rječ« izjavlja, da si je Grška vsako pravico dobiti nekaj plena zapravila. Rusija da gre preko Grške na dnevi red. — V Franciji se pojavlja živahna agitacija proti 250milijonskemu grškemu posojilu, ki ga je francoska zbornica dne 3. t. m. že odobrila. Posojilo se najbrž ne bo izplačalo.

Nevtralnost Bolgarije.

Iz Sofije poročajo: »Mir« naznaja, da je minister Tončev izjavil, da vlada ne namerava spremeniti smer svoje politike in da bo Bolgarija ostala nevtralna do trenutka, ko zavlada trojni sporazum nad Dardanelami.

Po poročilih iz drugega vira bi odredila Bolgarija takoj splošno mobilizacijo, čim bi se Grška odločila za vojno. Vojaške priprave v Bolgariji se nadaljujejo.

Ministrski svet v Rimu.

Iz Rima poročajo: Včeraj se je vršil važen ministrski svet. Pred sedankom ministrov sta imela ministrski predsednik Salandra in zunanji minister posebno posvetovanje.

NOVE HOMATIJE V MEKSIKU.

Mehikanci proti Angliji. — Zedinjene države proti Mehiki.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz New Orleansa: Carranzova oblast so v Campechu zaplenile angleški parnik »Wywibrock« ter vjele kapitana.

Washington, 9. marca. (Kor. ur.) Glasom korespondence med predsednikom Wilsonom in državnim tajnikom mornarice Danielsom, sta dobili dve ameriški vojni ladji povelje, odpluti iz Guantanamo v Vera Cruz.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Washingtona: Oklopnica »Washington« in bojna ladja »Georgia« sta dobili ukaz odpluti pred Veracruz. Včeraj so pričeli izpraznjevati glavno mesto Meksiko.

Diplomati zapustili Meksiko.

Berlin, 10. marca. Diplomatičen zbor je zapustil glavno mesto Meksiko.

Dnevne vesti.

— Sprejem predsednika »Rdečega križa«. Z brzovlakom je dospel sredi ob 1/6. predsednik »Rdečega križa« Rudolf grof Abensperg u. Traun v spremstvu ritmistrskega grofa Wurmbanda. — Sprejeli so gosta na kolodvoru predsednik ljubljanske podružnice »Rdečega križa« c. kr. okrajni glavar v p. Del Cott, I. podpredsednik dvorni svetnik dr. Zupanec, II. podpredsednik polkovnik pl. Petrovov, delegat »Rdečega križa« pri ranjeniških transportih in tehnični uradnik za izredno službo g. Jagodič, inšpekcijski zdravnik »Rdečega križa« g. dr. Polc ter poveljnik kolon rešilne postaje in šef rešilnega društva deželni poslanec g. Turk z vezbalnim mojstrom g. Daxom. — Predsednik si je ogledal bolniško postajo s prenočevališčem na kolodvoru, kjer mu je bila predstavljena ga. Luckmannova, ter zdravniško sobo. — Program za današnji inspekcijo je ta - le: Ob 10. dopoldne: ogled bolniške postaje v belgijski vojašnici; ob 11. obisk pri deželni predsedniku; ob 11. seja komiteja pri vladi; ob 1. popoldne dne pri deželni predsedniku; ob 3. popoldne ogled transportne kolone pri »Mestnem domu«; ob 1/4. ogledovanje rekonvalescentnega doma v »Ljudskem domu«; ob 4. ogledanje rezervne bolnišnice v »Leonišču«; ob 5. ogledanje rekonvalescentne hiše v azilu; ob 7. se predsednik odpravi.

— Ali je dovolj živine v Avstriji? Dunajski listi so mnenja, da je zadosti goveje živine v Avstriji, da pa rase cena mesa, ker izrabljajo živinorejci in trgovci z živino sedanji položaj, da napravijo kar največ mogoče dobička. Zaeno opozarjajo

vlado, naj tudi preskrbi z mesom posveti svojo skrb, čež, z moko in s kruhom se da hraniti samo, če je dovolj mesa po poštenih cenah na razpolaganje. V prvi vrsti zahtevajo, naj se popiše, koliko je živine v državi in naj prisili živinorejce, da bodo živino pošiljali na semnje. To stori toliko lažje, ker ima moč, preskrbeti živinorejcem ceneno blago.

— Na Dunaju manjka mesa. Dunajski župan je pri ministrskem predsedniku zaradi pomanjkanja mesa. Opozarjal je, da kupuje vojna uprava več kakor polovico na semeni prignane živine, vsled česar so se cene zvišale na škodo civilnega prebivalstva in je mesarska obrt tako ovirana, da se je bati, da bo moralo več ali manj mesarjev ustaviti svojo obrt.

— Zaloga moke v Brnu znaša, odštevisi oves in vojaške dobave 3,213,437 kg. Ker ima Brno 128,000 prebivalcev, pride na osebo 25 kg moke. Pri tem niso vštete privatne zaloge, ki znašajo manj kakor 20 kg.

— Spominske plošče za padle vojake. Nekdanji vojni minister fcm. baron Schönaich in fcm. Hoffmann sta izdala oklic, v katerem pravita, naj se za vedno ohranijo imena tistih, ki so padli v sedanji vojni. V ta namen naj se po vojni v vsakem mestu in v vsakem okraju na kakem javnem prostoru, n. pr. na mestnih hišah, na cerkvah itd. napravijo plošče z imeni vseh padlih vojakov.

— Iz Karpat se nam piše 3. t. m.: Na večini karpatskih gora je skoplen sneg, v dolinah se je tu pa tam pokazalo že celo zeleno. Kako živo — posebno če molče topovi — nas vse to spominja na lubo domovino. Na zdar vsem slovenskim rojakom. Fr. Polič, četovodja, desetnik Prihavec Josip, desetnik Mahkovec Franc, poddesetnik Edvard Južnič, topničar Silvester Pogačar, topničar Jakob Ulčar, topničar J. Malin.

— Javna zahvala! Gospica Veleška Gorjan iz Tolmina mi je doposlala veliko škatlo finih cigaret za ranjene vojake. Dobrosrčni gospici priskrba hvala in Bog plati! — Zlatoslav Planinc, rač. podčastnik, 16. Traindivision, Mostar.

— Pošiljave avstrijskim vojnim vjetnikom na Ruskem. Po sporočilu romunske poštne uprave, je poštnim zavojem naslovljenim na avstrijske vojne vjetnike na Ruskem, dodati vedno carinsko izjavo.

— Nemško - nacionalni poslanci so imeli dne 3. marca na Dunaju zaupno posvetovanje, in enaka posvetovanja so imeli tudi poslanci drugih nemških skupin dne 5. in 6. marca. Razpravljalo se je o aktualnih vprašanjih notranje in zunanje politike, vendar se o teh posvetovanjih nič ne razglasi. Eden udeležnikov - poslanec pravi v »Grazer Tagblattu«: »Cenzurne razmere ne dovoljujejo, informirati javnost o političnih akcijah tako, da bi zadobila iz časopisja jasno sliko o poteku političnih dogodkov...« Cenzurna praksa, kakor se izvršuje sedaj, se od nekaterih strani smatra kot žalostno poglavje v zgodovini te velike dobe. Posledice te prakse bodo seveda morali nositi tisti faktorji, ki so napačnega mnenja, da si bodo s takimi sredstvi pomagali čez gotove, po njih zakriviljene zamude.

— Matura na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Dne 8. t. m. so napravili na tem zavodu sledeči osemšolci maturo: z odliko: Petelin Bogdan (Ljubljana) in z dobrim uspehom: Baloh Mihael (Ljubljana), Barčević Josip (Puli), Beniger Anton (Brezovica), Bregar Stanko (Siska), Mušic Milan (Ljubljana), Šmalc Leopold (Ribnica), Vidic Milan (Logatec), Zavašnik Franc (Št. Vid), Zgur Leopold (Vipava).

— Matko Bernik ž. Zopet je posegla v naše vrste nemila smrtna kosa. Izdihnil je sredi nagloma svojo blago dušo trgovec gospod Matko Bernik. Izgubila je z njim narodno-napredna stranica zvestega pristaša, slovenski narod dobrega Slovenca in ožji krog, v katerem je občeval, živest in dobrega prijatelja. Ni bil ravno mnogo, ki so poznali skromnega moža, a oni ki jih je on izbral svojim prijateljem, spoštovali so v njem staro gorenjsko korenino, usmiljeno dobro dušo, blago slovanско srce, neomahljiv napredni značaj. Zadnje tedne se je večkrat šalil, da bo šel v planine na gamse in vedno si je želel: ko bom umrl, Bog mi dal lahko in hitro smrt. Le prehitro je uslišal »Vsegamogočni in ga poklical na gamse« v večna svoja svobodna lovišča. Bodi blagemu možu lahka zemlja domača in trafen spomin!

— Umrla je v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica 11., po večmesečni bolezni splošno prikljubljena vadiška učiteljica v pok., gospodična Marija Schulz. Dolgo vrsto let je bila blaga pokojnica vzorna učiteljica in nenadomestljiva odgojiteljica

naše mladine. Bodi ji ohranjen blag spomin!

— Stojnina za vagon. Da bi železniški vagoni pri nakladanju, oziroma pri razkladanju ne stali predolgo po kolodvorih, je železniška uprava ob nastopu nenormalnih razmer skrčila štiriindvajseturni, stojnine prosti nakladni in razkladni rok na 6 ur. Razven tega so železnice z veljavnostjo od 10. decembra zvišale tudi stojnino za 50 odstotkov. Namesto po 40 vin. je bilo treba plačati po 60 vin. za vsako uro in vagon. Od 7. marca pa je 50odstotno povišanje stojnine zopet odpravljeno; plačati je tedaj le po 40 v za uro. Na 6 ur skrženi nakladni in razkladni rok pa ostanejo še nadalje veljavni.

— Mo o gledališče pripravlja izborna veseligr »Prinček« ter uprav klasično burko »Strelcovod«. Prinček je bila izključno repertoarna igra elitnega trianon gledališča v Berlinu in šele v pretečeni sezoni je Jarno mogel ta komad prezentirati Dunajčanom. Namest rane tri enodejanke za soboto odpadajo vsled vsakdanjih naborov v Mestnem domu, ker se ne morejo vršiti skušnje in pripraviti nova scenerija za Favoritko. V nedeljo se ponavlja toli uspela burka »Španska muha«, ki je pri prvi vprizoritvi izvalila prave salve smeha. Zeleti bi bilo, da je poset Malega gledališča gostejši. Vedno nov repertoar stane ogromno novcev in dnevni troški se ne dajo skržiti in prekašajo dohodke. Kje se naj pa krijejo gaže igralcem. Pač bi bila dolžnost merodajnih faktorjev podpreti z malo subvencijo to edino slovensko gledališče, kranjske metropole, ako prav je pod streho Mestnega doma. — Dotične dame, ki so prav pridne obiskovalke slovenskega gledališča, naj opuste strah pred kako nevarnostjo; gotovo je bil šaljevec ali zlobnež dotičnik, ki jim je napolnil ušesa z nevarnostjo v Mestnem domu. Nobena dvorana ne biha v mestu ni tako preskrbljena z varnostnimi odredbami kakor Mestni dom. Noč in dan straža sv. Florijana, fizikat v hiši, reševalno društvo, sv. Hermandat itd. Saj kar mrgoli sapnih svetnikov v Mestnem domu; torej naj se opusti vsak strah in predrejanjem se naložje obvaruje, ako se trenotke počaka v dvorani, da burna mladina zavalovi preko troje vrat, iz koridora pa vodi dvoje stopnic na prosto. Je pač vojna in naši fantje, ki se bore za čast domovine tudi nimajo foteljev in strelskih jarkih.

— Zadruga krojačev, krojačic itd. v Ljubljani bo imela svoj redni zadržni shod v nedeljo, dne 21. marca ob 9. dopoldne v vrtnem salonu hotela »Ilirija«. Na dnevnem redu je poleg drugih točk tudi volitev načelnika in čelaga odbora ter spreminba pravil bolniške blagajne članov. Člani, ki svojo odsotnost ne bodo zadostno opravičili, zapadejo kazni. Pred tem občinim zborom bo v sredo 17. marca ob pol 8. zvečer v prostorih gostilne Peter Stepič na Bregu št. 18 sestanek, na katerem se bodo člani dogovorili glede občnega zbora.

— Učiteljskiki v Mariboru. Izmed 29 učiteljskih IV. letnika jih je bilo pri naboru potrjenih 25. Za ostale štiri učiteljskike iz IV. letnika se poduk še nadaljuje. Potrjenih je bilo tudi precej učiteljskih iz drugih letnikov.

— Ubegli vojni vjetniki. Blizu Voitsberga na Stajerskem so vjeli tri ruske vojne vjetnike, ki so pobegnili iz vjetniškega taborišča v Voitsbergu.

— Koroški deželni odbor je zapril opazovalnico za umobolne v celovški splošni bolnici. Umobolne je v bodoče oddajati izključno v deželno norišnico, ki pa sprejema le take, ki so koroški deželani in katerim je izstavil zdravnik po daljšem opazovanju spričevalo, da se jih mora internirati. — Nastane le vprašanje, kaj se zgodi s tistim nesrečnikom, ki zhlazni v Celovcu, pa slučajno ni Korošec?

— Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan velezanimivega sporeda s senzacijsko dramo »Stara pesem« in krasno veseligr »Lotica in njen varuh«. V petek specialni večer s krasno Nordisk - veseligr »Marketerenderica«. — Opozarja se p. n. občinstvo, da se vsi prostori kinematografa »Ideal« vsaki dan do cela z »Lysolom« desinificirajo.

— Na včerajšnji semenj so prignali 53 glav in sicer 41 konj in 11 krav. Prodali so vse.

Zrebanje razredne loterije. 100.000 kron je zadela št. 156.968. 50.000 kron št. 96328. 40.000 kron št. 131168. Po 10.000 kron: 12442, 68195, 75848, 88085, 148551, 154846. Po 5000 kron: 21657, 26074, 42821, 63074, 66671, 72034, 80936, 113540, 128092, 127426, 129532, 136127, 140538. Po 2000 kron: 10949, 14568, 19168, 24085, 30777, 37181, 39848, 53350, 60300, 61226, 65051, 70944, 76220, 79506, 84028, 95043, 109393, 111947, 120251, 126036, 127387, 129136, 129854, 135613, 136628.

143580,	144435,	145567,	146679,
152972,	153407,	153985,	154072,
158520,	159664,	Po 1000 kron:	3249,
3736,	3843,	3884,	4633,
14928,	14967,	25065,	25264,
25273,	31366,	34250,	39024,
48865,	53432,	55260,	57269,
65682,	68902,	71883,	77037,
77606,	83.054,	88.306,	90.725,
92.315,	92894,	95525,	95985,
99677,	100495,	100946,	110122,
111811,	112370,	115485,	117307,
122176,	125168,	128433,	131001,
138988,	140379,	141782,	141941,
146862,	149855,		

Razne stvari.

• Pogrešan ribiški parnik. Ribiški parnik »Bernicia« iz Grimsbyja in posadko devetih mož pogrešajo. Najbrže je parnik izgubljen.

• Radi 4 vinarjev na vešala. Inomoško sodišče je obsodilo delavca Roifnerja in Gebharda na smrt na vešalih, ker sta lansko jesen umorila vžitarico Althuber, da jo oropata. Našla pa sta pri svoji žrtvi le — 4 vinarje.

• Dolgi lasje prepovedani. Iz Zadra poročajo: Dalmatinske šolske oblasti so odredile, da smejo učenci prihajati v šole le z nakratko ostrženimi lasmi. Dolgi lasje in frizure so prepovedani. To pa zato, da se prepreči prenos kužnih bolezni: predvsem pegastega legarja.

• Povodenj na Hrvaškem in v Srbiji. Sava je zopet silno narasla. Poplavlja je celo ravnino okoli Zagreba ter sega skoraj do mesta, napravila je mnogo škode v Sisku in Brodu. Bosanska Posavina je pod vodo in srbska Mačva je spremenjena v pravo jezero. Tudi Drina je poplavlja bregove.

• Kijevska elektrarna. Oblasti so elektrarno, ki je imela edino koncesijo za razsvetljavo in preskrbo mesta z električno energijo, kot nemško podjetje sekvestrirali. Na 10 milijonov rubljev cenjeno podjetje preide v mestne roke. Vse nastavlence, tudi višje tehnično osebje, je mesto prevzelo v svojo oskrbo.

• Več visokih belgijskih uradnikov aretiranih. Iz Bruslja poročajo: Nemški generalni gubernator je dal aretirati več visokih uradnikov belgijskega finančnega ministrstva, ker so bili pregovorili belgijske poduradnike, da so se odpeljali preko Holandske na Angleško ter se dali nato sprejeti v belgijsko vojsko. Aretirani so generalni ravnatelj Jansen in več carinskih kontrolorjev.

Brzjavna poročila.

Izjava nove grške vlade.

Atene, 10. marca. (Kor. urad.) »Agence d'Athenes« javlja: Časopisje priobčuje to - le vladno izjavo novega ministrstva:

Po zmagovitih vojnah ima Grška nujno potrebo dolgotrajnega mira, da more delovati za blagor države. Organizacija javne uprave, armade in mornarice, kakor tudi razvoj narodnega bogatstva, varuje Grško proti vsakemu napadu na njene s tolikimi žrtvami izvojevane pridobitve in ji obenem dovoljuje, da izvaja program, ki odgovarja državnim interesom, in vodi politiko, ki je v skladu z narodnimi tradicijami. — Vzpričo tega položaja je bila za Grško od začetka evropske vojne nevtralnost pogoj.

Imela pa je in še ima absolutno dolžnost, da izpolni obveznosti, prevzete po svojih aliancah, in da zadosti svojim lastnim interesom, ne da bi škrlala, da bi spravila s tem v nevarnost integriteto svojega ozemlja. Vlada se zaveda svoje dolžnosti, da tako služi interesom države, in je prepričana, da bo patrijotizem grškega naroda zagotovila s popolno zaščito teh interesov.

Atentat na generala Pau.

Berolin, 10. marca. »Deutsche Zeitung« poroča iz Kodanija: »Ruskoje Slovo« poroča iz Bukarešte: Na generala Pau je bil pred njegovim odhodom iz Bukarešte izvršen atentat. Na progi, na kateri je vozil vlak, so blizu Bukarešte omajali tir, da bi vlak skočil s tira.

Današnji list obsena 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Rolni Sanatorij
napljin Aflen

Zelna krovna
KALODONT
70 vinarjev.

Meteorološko poročilo.

MAJKA	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
10.	2. pop. 9. zv.	729.7 730.9	-0.8 -3.6	sr. jvzh. sr. svzh.	oblačno
11.	7. zj.	730.9	-4.5	sl. jvzh.	"

Srednja večerajšna temperatura -2.2°
norm. 27. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Samo trgovcem:

Zahtevajte ponudbe čisto svilenih
moških trikot životnikov in hlač.
Jako aktualen predmet. Blago na zalogo.

ALBERT MATZNER, Dunaj 1, Kolbmessergasse 8/B.

Izjava.

Podpisana **Josipina Jug** in njen soprog **Alejski Jug**, poduradnik južne železnice v Ljubljani, preklicuje vsa razžaljenja proti svoji sva-kinji, oziroma sestri **Rozaliji Jug**, zasebnici v Ljubljani, ter jo prosiva za storjeno ji krivdo odpuščanja. Tudi se ji zahvaljuje, da je odstopila od kazenske obtožbe U III 95/15.

V Ljubljani, dne 10. marca 1915.

Alejski Jug,
prostorni mojster južne železnice.

Josipina Jug,
soproga prvoimenovanega.
659

Korespondenca!

Dva živahna štabna narednika, nahačajoča se na bojnem polju, želita doživeti z izobraženima gospicama v starosti 18 do 24 let.

Cenjene dopise pod šifro „Romba 100“. Granata 200/654" na upravn. „Slov. Naroda“.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

Krasne 3523

BLUZE plače, jopice, krila, kostume, nočne halje, porile, Kožušina.

Zelo solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah
in krstni opravi.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Enon m 3-10 dolgo za popolno moško obleko (suknja, hlače, telovnik) stane samo 11

Kupon za črno salonsko obleko 20 K, dalje blago za površnike, turistični liden, svilnate kamernje, blago za dam-ske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukne
Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).
Vzorec gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne naj-nižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu.

KUC

zdravniško priporočeno 1/2 litra vina daje moč in zdravje.

Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po poštnem povzetju K 480. — Edina zaloga:

Br. Novaković,
veletrgovina vina, Vermoutha, Marsala, Malage, Konjaka, Zganja itd.

LJUBLJANA

Lepo mobilovana
mesečna soba

se išče za takej.
Ponudbe pod „A. S. 651“ na upravn. „Slov. Naroda“.

3802

Krvave in jeterne klobase

se dobivajo vsak torek in petek. Pečenka od mladih prašičkov, fino prekajeno meso, okusne hrenovke in salnalo se dobivajo pri **J. Chalupnik, Stari trg 19.**

Kavarna J. Zalaznik

prilporeča vsem ljubljancem in gostom z deželo

najboljši zajtrk

kakor priznalo dobro 3596
belo kavo, čokolado, kakao, čaj,
fine likerje in najfinejše pecivo.

V Spodnji Sliki, Celovška
cesta štov. 136 se prodaja na
javni dražbi

dne 17. marca 1915 ob 9. uri dop.

pisalni stroj

in
2000 vrtnih stolov

Ugodna prilika za gostilničarje!
Pojasnili pri odvotniku dr.
Fran Novaku v Ljubljani 655

Pisalni stroj

že rabljen in dobro ohranjen, se
takej kupi.
Ponudbe pod „Pisalni stroj/649“
na upravn. „Slov. Naroda“.

649

Inteligentna
gospodična

želi mesta vzgojiteljice najraje v
Primorju. — Cenjene ponudbe na
upravn. „Slov. Naroda“ pod
„Vzgojiteljica/652“.

652

Izvežban

stenograf-strojepisec

eventualno stenografinja, se išče
za odvotniško pisarno.

653

Ponudbe pod naslovom „steno-
graf/653“ na upravn. „Slov. Naroda“.

501 Isem
manufakturstinjo

oziroma vojaštine prostega

manufakturista

z dobrimi spričevali. Vstop 15. marca
do 1. aprila.

Šud. Kuharič, trgovec, Ormož.

Okoli pet kompanij

oglarjev

dobi dela v celem tekočem letu pri
lesni tvrdki

J. Roussy v St. Lorencu nad Mariborem.

Zaradi natančnega pojasnila cen dela in
izradbe se je obrniti na gozdarsko vod-
stvo Radelbach, pošta St. Lovrenc nad
Mariborom, Štajersko. 641

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem prežalostno vest, da naš nepozabni in predobri soprog, oče, brat,
svak in stric, gospod

Matej Bernik

trgovec

sinoči ob 9. uri po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za
umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega se vrši v petek, dne 12. marca 1915 ob
4. uri popoldne iz hiše žalosti Florijanska ulica št. 1 na pokopališče k
sv. Križu

Nepozabnega rajnega priporočamo v molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 11. februarja 1915.

Ana Bernik, soproga. Zdravko in Leo, sina.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Za vse ljube dokaze tolažilnega sočutja ob priliki izgube
gospe

GIZELE SUYER roj. SEH

za nepozabni pokojnici poslane zadnje pozdrave in za njeno
spremljevanje k poslednjemu počitku izrekajo vsem najsrčnejšo
zahvalo

658

žalujoči ostali.

V Ljubljani, dne 10. marca 1915.

Zahvala.

Za vse ljube dokaze iskrenega sočutja povodom bridke
izgube našega iskreno ljubljene soproga, očeta, strica, svaka
in brata, gospoda

657

FRAN ČERNETA

posestnika in gostilničarja

za nenadomestljivemu poslane krasne vence in za obilo časteče
spremstvo na njega zadnji poti, izrekamo vsem našo pristočno
zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo slavni požarni brambi v
Mostah za korporativno udeležbo in za poklonjen krasni venec.

Moste pri Ljubljani, dne 11. marca 1915.

žalujoči ostali.

Vse gospodinje navdušeno hvalijo
staro renomirano domovinsko znamko
Pekarekovega čaja

ki se dobiva le v originalnih zavitkih z varstveno
znamko „Kitajski dečko“ (Chinesenbub) v vseh proda-
jalnah te stroke.

421

Zastopnik za Kranjsko: **GRUMMER & Co.,**
Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

1706

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Posteljino
perje
in
puh

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporoča tvrdka
A. & E. Skaberné
LJUBLJANA, Mostni trg štov. 10.

41

Naivečja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna tvrdka

modni salon

MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šte. 8.

specijalno damskih svilenih klobu-
kov in čepic v najnovejših oblikah

Vnanja naročila obratno pošto in na izbero.